

HUKUKİ BİLGİLER MECMUASI

Sahip ve Başmuharriri :

Paris Hukuk Fakültesi Doktoru
AVUKAT

Milâti : GAD FRANKO

TAHRİR HEYETİ

Fuat Hulûsi B. Temyiz Mahkemesi
ikinci hukuk dairesi reisi

Sabri Şakir B. Ankara hukuk mektebi profesörlerinden

Mustafa Reşit B. İstanbul Hukuk Fakültesi Müderrislerinden

Ahmet Refik B. Sabık Temyiz Mahkemesi azasından

Ali Kemal B. İstanbul Hukuk Fakültesi Müderrislerinden

M. Şarl Kroza İstanbul Hukuk Fakültesi Müderrislerinden

M. Aşil mester. Paris Hukuk Fakültesi Müderrislerinden

M. Şevgran. Paris Hukuk Fakültesi fahri Müderrislerinden

M. A. Salem. Hukuku Düvel Mecmuası tahrir heyetinden

Bahir B. Kavanin ihzari komisyonu azasından

Hamdi Halim B. Avukat

Adres: Galata Bahtiyar han Avukat Gad Franko Bey yazihanesi

Telefon: 43009

Bir nüshanin bedeli 35 kuruştur

Bir senelik abonemanı Posta ücretile beraber

400 kuruştur

Türkiye harici için 500 kuruştur

İSTANBUL

1932

Bankalar Matbaası — HAIM, ROZIO ve Şki

20, Çınar Sokak Galata

HUKUKÎ BİLGİLER MECMUASI

Her ayın on beşinde neşrolunur

TETEBBÜLER

DOCTRINE

Hukukî fikirler :

REFLEXIONS JURIDIQUES

Altıncı senemiz

Şu nüshamızla mecmuamız yedinci senesine giriyor; mecmuamızın hacmi nisbetinde en mühim kanunlarımız hakkında faydeli tetkikler neşrine ve bahusus mehakim içtihadına ehemmiyet atfetmeye çalıştık. Ümit ediyordum ki bu yedinci seneden itibaren mecmuanın hacmini tevsie imkân bulacaktım. Fakat bu ümit teeyüt etmedi. Yine otuz iki sahife üzerinden neşrine devam edeceğiz. Abonelerimiz gittikçe azalacağına artmak yolunu tutacağını ve mecmuamızı daha zengin bir hala ifrağa yine imkân bulacağım ümidini beslemeğe devam ediyorum.

Hususi Beynelmilel hukuk

Hukuk ilminin mühim bir şubesi olan (*Droit International Privé*) ye memleketimizde layık olduğu ehemmiyet verilmemiştir ; Halbuki memleketler arasındaki münasebetlerin gittikçe arttığı bir zamanda bu şubei ilmile bir az fazla uğraşmak lüzumu kat'isini his ediyorum. Bu ağır ve büyük fedakârlığa katlanarak kaleme aldığım bir "Hususi Beynelmilel hukuk,, eserini forma suretile ve mecmuamıza ilâve ederek abonemanlarımıza meccanen taktim edeceğiz.

Bir maniim olmadıkça her nüshaya 16 sahifelik bir forma ilâve edilecek ve ilk forma gelecek nüshadan başlayacaktır.

Devri matlubun ihbari

Yeni kanunlarımız müamelatı ticariye mizde matlubun devr ve temlik hakkında yeni esasat koymuşlardır: Medyunun riza ve muvafakatini istihsal etmeden dain matlubunu kendi dainine devr edebilir; ticaret kanununun 772 inci maddesi (matlubun devri dain tarafından medyuna tebliğ edilmezden evvel hüsnüniyetle medyun dain evvele edai deyn ederse matlubun devr edildiği kimseye karşı beri olur) demekte olmasına nazaren devrin vukuundan medyune ihbari keyfiyet edildikten sonra artık ilk daine tediye edemez ve ederse mes'ul olur.

Son günlerde bir bankaya bir ihbar gelmiştir; ihbari yapan zat, banka nezdinde bir matlupu olan filan tacirin o matlubu kendisine devr edildiğinden kimseye tediye yapılmaması lüzumunu bildirmiştir: Halbuki bu ihbari yapan zat kendisine yapıldığını iddia ettiği devr ve temlik muamelesinin vukuunu müspit hiç bir vesikayı mektubuna rapt etmemiştir. Acaba boyle adi bir ihbarla banka kendi daininin müracaatında parasını vermeğe selâhiyettarmidir?

Bu mesele epice münakaşaya mahal vermiştir. Öne gelen bir kimsenin vukubulacak adi bir ihbari üzerine medyun dainine karşı deynini vermekten istinkâf edebilirmi?

Bazı rûfeka maddenin mutlak olduğu ve medyun kendisine resmi ve ya gayri resmi bir ihbar yapılırsa artık deynini daini evvele tediye edemeyeceğini dermeyan ettiler; diğer arkadaşlar-ve ben de bu mütaleada olanlar meyanındayım -gelişi güzel bir ihbarın kâfi olmadığını, mutlaka bu ihbarın bizzat dain tarafından gelmesi lâzım geleceğini ve ondan gelmeyup mümellikünleht tarafından ihbar

vuku bulursa hiç olmazsa noterden musaddak olması lâzım geleceği fikrinde bulundu. Yoksa adı bir kimse bankada filan tüccarin parası olduğunu istihbar edüp bankaya hitaben yazacağı bir ihbar ile-muhalifi hakikat olarak oparanın kendisine devr edildiginden bahsle o tacirin kendi parasını kullanmağa mani olabilecek belki mahvini intaç edebilecektir. Filvaki böyle bir harakete cür'et eden kimse aleyhine sonradan ceza davası ikame edebilse de bu, zarar gören taciri tatmin edecek mahiyede değildir.

Maheza icra edilen tetkikata göre bu mütaleam doğru olmadığı anlaşıyor; işviçrenin en büyük şarihlerinden olan Von Thur borçlar kanununun tetkikine hasr ettiği mühim eserin ikinci cildinde 743 sahifesinde aynen şunu diyor:

En certains cas ce système peut paraître très dur pour le débiteur mais cela s'explique par la considération suivante: en attachant un pareil effet à l'avis de cession, la loi entend procurer au cessionnaire un moyen sûr d'éviter la perte de la créance par un payement du débiteur au cédant. Le débiteur doit tenir compte de cette communication (c'est à dire s'abstenir de faire la prestation au précédent créancier) même s'il doute de l'exactitude de l'avis et considère toujours le cédant comme créancier. Il ne peut exiger la preuve de la véracité de l'avis. Si malgré cette information il paye au précédent créancier, il le fait à ses risques et périls et, si l'avis se révèle véridique, il devra payer une seconde fois, entre les mains du cessionnaire. L'avis produit cet effet tant qu'il n'a pas été révoqué par son auteur.

Tercümesi de şudur:

(İhbarın vusulundan sonra medyun kespi malumat etmeyerek hüsnüniyetle devr eden kimseye tediyyatta bulunsa zimmeti beri olmaz. Bazı ahvalde bu usul medyun için şiddetli gözükür; fakat sebebi

şudur ki devri ihbara böyle bir hüküm ve kuvvet atf etmekle medyunun devri yapan daine tediyaat yapmak suretile matlubun gaip olmasına karşı kanun mümellikünlehe kat'i bir vasitai himaye bahşetmek istemiştir. Medyun bu ihbari nazari itibara almalıdır. Yani ihbarin doğruluğundan şüphesi olsa ve devri yapan kimsenin daini olarak telekki etse bile daini evvele tediyaatta bulunmamalıdır. Yapılan ihbarin doğru olup olmadığının delilini isteyemez; eğer bu ihbara rağmen daini evvele tediye eder ise tehlikesi kendisine raci olup ihbarin hakikata makrun olduğu tahakkuk ederse mümellikünlehe ikinci defa tediye edecektir. İhbari vaki ihbari yapan kimse tarafından ref'edilmedikçe hükmünü muhafaza eder).

Demek oluyor ki Von Thure göre bir medyun bir ihbar aldimi,—ihbarin bir yalana müstenit olduğunu his etse bile—dainine edai deyn edemeyecektir. Ben, bu mütaleayı fevkalade ağır görüyorum. Ve hatta çok mahzurlu buluyorum; Fakat müelliflerin mütalealarida açıktır. Meseleyi arkadaşların nazari tetkikine arz ediyorum.

Milâsli

Gad Franko